

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZEKELY ÚJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489 sz. — — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szög szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Egy táborban.

Gyönyörű napja volt e héten a magyar parlament ellenzéki pártjainak. Ismét egy táborban látja küzdeni a haza jobbjait, kik az ország függetlensége, önállósága érdekében egyenlő akarattal, férfias bátorsággal állottak ki a síkra.

A nemzet szíve ennek láttára nagyot dobbant, mert maga előtt látja ismét az egységes, tömör függetlenségi tábor, mely Kossuth apánk fia vezetésével egy csapásra meghódította az országot. A már-már álmokórossá vált politikai éfet felpezsdül és új reménység, jobb jövő biztató sugara járja át a honfiai lelkeket...

A mindent elalkudni, Bécs egyetlen intő szavára legszentebb ősi jogainkat is Ausztria lábaihoz lerakni kész közönséges kormányoknak, merényletbe menő bankjavaslata hozta össze a függetlenségi pártokat, melyek között még egyben-má-ban lehet ugyan valamelyes könnyen kiegyenlíthető differencia, de a nemzet sirját ásó közös bank ellen való becsületes harcban — egyes.

Ismét Kossuth apánk fia bontotta ki a zászlót. Felemelő jeleség volt, a hogy Kossuth Ferenc szerdai nagyszabású beszédét hallgatták, amint Justh Gyula is büszke lelkesedéssel tapsolt a kormány nemzetölő javaslatát legázoló fényes argumentálásnak. Ennek csaknem olyan látszata volt, mintha a vezér is csak egy volna.

És valljuk meg őszintén: illet a két pártnak ez az imponáló ereje Kossuth Ferenc beszédéhez, amely igazán magas színvonalon álló vezéri beszéd volt. Bölcs és erőteljes. Minden tétele és érvelése megsemmisítő erővel zuzta össze a bank-közösség ál-elméletét. E beszéd után csak az örültek és rosszhiszeműek akarhatják Magyarországon a bank-közösség főtartását. A józan elméjűeknek és a hazafiasan gondolkodó többségnek be kell látnia, hogy a gazdasági önállóságnak — úgy, ahogy Kossuth Ferenc mondta — első feltétele az önálló bank és az állami önállóságnak első alkotó része a gazdasági önállóság, amelyért rendíthetetlen kitartással küzd a függetlenségi párt.

A bank-kérdés ebben a világításban magának az állami önállóságnak a kérdése, mert azt még a munkapárt sem állíthatja, hogy a közös bank fogja kivívni Magyarország önállóságát...

Megdöböntő bizonyítékokat tárt Kossuth Ferenc az ország elé. Évi hetedfél milliárdra rug a katonai teher, ho ott Magyarországnak nincs szüksége a nagyhatalmi állásra. Annyi az államadósságunk, hogy minden magyar emberre kétszázötven korona adósság jut.

A magyar birtok roskadozik a jelzálogteher alatt, különösen a kisbirtok. Önálló hitelügy nélkül nem lehet nos-

tani bajainkon segíteni. A közös bank a veszedelmet állandósítja. Magyarországon fejlődése a gazdasági különválásban van és ezért kell törekedni az önálló jegybank felállítására...

Kossuth Ferenc beszédének ereje, igazságbeli szépsége olyan tüntető lelkesedésre ösztönözte az ellenzéket, a minőről csak szerves összetartozásának idejéről van emlékezés. De e hatalmas tüntetésnek így talán még több az értéke. Az egész függetlenségi tábor éljenzett és tapsolt, — legelőször Justh Gyula szorított kezét Kossuth Ferencel, akit úgy saját pártjának, mint a Justh-pártnak minden tagja üdvözölt.

Annyi bizonyos, hogy ezt a szép napot sokáig megőrizzük emlékünkből. Már most nincs más hátra, minthogy minden igaz hazafi talpra álljon. Hiszen az ország, melynek élő husába vág a nyakunkra erőszakolt kormány javaslata, gyáván, tétlenül nem nézheti az ellenzék parlamenti küzdelmét. Kell, hogy az ellenzék a haza minden jóérvű polgára jogos, igazságos harcában támogassa és a merényletre, újabb hazaárulásra törekvő, bécsi pénzzel összegyűjtött kormánypárti többséget megfélemlítse, helyéről elsöpörje. A nemzet közömbössége, nemtörődősége romlásába való fatalisztikus beletnyugvását láttatná. Mert a közös bank romlásunkat jelentene...

Kossuth Ferenc beszédét az alábbiakban közöljük.

Kossuth Ferenc beszéde.

Kossuth Ferenc azzal kezdte beszédét, hogy a parlamenti illem szerint ayomban reflektálna az előadó megjegyzéseire, de beszéde további folyamán ugys megkapja a választ. Egy megjegyzést mégis tennie kell és ez az, hogy nem szívesen hallotta az előadótól hogy milyen tréhes volna Magyarországra, nevezve az önálló bank felállítását. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Eitner Zsigmond: Ezt masutt el sem mondhatta volna!

Polónyi Géza: Katasztrófálisnak mondotta!

Kossuth Ferenc: Mert az a tervezet, amely előttünk fekszik, még az osztrák képviselőház elé is fog kerülni és ezzel bizonyos buzdítás adatik az osztrákoknak a követelések fokozására. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

(Együttes küzdelem.)

A bankügy és a közigazdasági önállóság ügye szorosan össze van kapcsolva. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) A gazdasági önállóságnak elkerülhetetlen alapfeltétele az önálló magyar nemzeti bank. (Élénk helyeslés és éljenzés a baloldalon.) És pedig sorrendben első feltétele. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Midőn tehát a bankszabadalomról beszélünk, a gazdasági önállóságról is kell tárgyalnunk. A bankszabadalmat az előttünk fekvő törvényjavaslat megakarja ujtani 1917-ig, ezzel a magyar gazdasági önállóság első feltételének

1917. előtt való létrehozását megakarja gátolni (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) más szóval, össze akarja hozni az időpontot, amikor — ha a nemzet is úgy akarja és elég erővel fogja tudni akarni — a gazdasági önállóságot a vámtérlet terén ki fogjuk vivhatni, hogy akkor nagy nehezségekkel kelljen az országnak küzdenie a hitelügy terén is, amivel a gazdasági önállóságnak kezdetben mindenesetre na jobb mervü nehezségei fokozódnának (Ugy van! a baloldalon.) Az a párt, amelyhez tartozom, a gazdasági önállóságot nem csak gazdasági, hanem elvi szempontból is igyekszik kieszközölni és kivívni. Elvi szempontból is azért, mert az feltetlen korolláriuma az állami függetlenségnek, sőt a függetlenség első alkotó része a gazdasági önállóságnak kivívása, (Élénk helyeslés a baloldalon.) úgy hogy akkor, amidőn mi elveinkért küzdünk és a pragmatika-sanctio keretein belül fel akarjuk építeni a magyar önállóságot, feltétlenül kell, hogy küzdjünk, még pedig első sorban a gazdasági önállóságot; azt pedig, hogy a függetlenségi párt elveinek megvalósításaért küzdeni szándékozik, mondanom sem kell. (Ugy van! a baloldalon.) Sőt megvagyok arról győződve. — bár ennek a kijelentésére megbízást nem kaptam — hogy a pragmatika-sanctio által is kontempnált s az által is biztosított önálló és független magyar államnak felépítéséért való küzdelemben az egész függetlenségi párt egygyé fog forni (Élénk helyeslés és taps a baloldalon.) és hogy amint politikai hitvallásunk nevében el fogjuk felejtani azokat az egyéni sérelmeket, amelyek a pártirólások között az egyéneken estek, (Élénk helyeslés és taps a baloldalon.) vállvetve f gunk küzdeni a nemzet igazaiért. (Élénk helyeslés és taps a baloldalon.) Mert a nemzetnek legnagyobb igaza az, hogy van joga a függetlenségre; nem csak azért, mert államot a magyar nemzet alkotott ezer év előtt ezen a földön, hanem azért is, mert csak úgy tarthatja meg ennek az államnak magyar jellegét, hogyha a magyar nemzet ennek az államnak függetlenségét vissza tudja szerezni (Élénk helyeslés a baloldalon.) alkotmányos küzdelemmel és a pragmatika-sanctio alkotmányos alapján, amely nem csak az országnak, hanem a dinasztianak is erős vára.

(A történelem tanításai.)

Minket a világtörténelem arra tanít, hogy csakis független nemzeteknek van jövőjük, mert csakis független nemzetek intézhetik sorukat saját belátásuk és érdekeik szerint, csakis független nemzetek kerülhetik ki azokat a veszélyeket, hogy masok kedvéért, masok érdekeiért veszedelmes háborukba sodortassanak (Élénk helyeslés a baloldalon.) és csak független nemzetek kerülhetik ki azt, hogy kénytelenek legyenek idegen érdekekért, első sorban más állam nagyhatalmi érdekeiért olyan terheket viselni, a melyek felülmulják az ország teherviselési képességét. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Ime, a jelenkor történelméből kiolvashatjuk ennek az igazságnak a megerősítését. Hiszen ki van itt köztünk, aki azt állíthatná, hogy a magyar nemzeti érdek volt az 1859-iki háboru? (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Vagy hogy a magyar nemzeti érdek volt az 1866-iki háboru? (Ugy van! a baloldalon.)

Vagy hogy a magyar nemzeti érdek volt Bosznianak okkupációja. (Élénk helyeslés a baloldalon.) a mely Boszniát nemrég a magyar királyi jogon annektáltuk és miután ezt megtettük, nem tudjuk, hogy a miénk-e vagy nem? (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Az is tény, hogy kénytelenek vagyunk résztvenni, akarva, nem akarva úgy mint egy nagyhatalomnak részesei annak a nagy tehernek elviselésében, a melyet a nagyhatalmak Európaszerte egymástól való felelemből önként a nyakukra vesznek egy idő óta és a mely nagy teher már a hat nagyhatalom költségvetéseire összesen évi hat és fél milliárddal nehezkedik.

Egy hang a szélsőbaloldalon: Borzasztó! (Derűtség jobbfelől.)

Sümegei Vilmos: Ciniku ok. (Zaj. Elnök cseppet.)

Lovász Márton: De nagy cinizmus! Szomorú dolog nagyon! (Zaj. Elnök cseppet.)

Kossuth Ferenc: Csodálom hogy a tulajdon ilyen jókedélyű, mikor fizetni kell, a vig fizetés csakugyan ritkaság. (Ugy van! balfelől.) Mi is részesei vagyunk abban a nagyköltekezésben, még pedig fél milliárdon tu! is költ évenként Ausztria és Magyarország a nagyhatalmi állás fenntartása kedvéért, vagyis azért feyverkezik, hogy ne használja feyverét. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Meggyőződésem szerint Magyarország:ak nincs szüksége a nagyhatalmi állásra. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) A nagyhatalmi állásra való törekvéssel veszélybe sodorhatják magukat a kisebb nemzetek, melyre Magyarország:nak nincs semmi szüksége. A nagy háborúk a nagyhatalmak közti surlódásokból szoktak származni és nem én mondom, de híres mondás volt régebben az, hogy féltő, nehogy Magyarország legyen az a máglya, amelyen elégetik nem tudjuk, melyik kétfejű vagy egyfejű sast: az orosz kétfejű sast-e, vagy az osztrák kétfejű sast, vagy pedig a német egyfejűt? Az ország geográfiai helyzete folytán a nagy germán és szláv áramlatok közé van ékelve, ily körülmények között a legüdvösebb politika az volna, hogyha iparkodnék úgy rendezni az ügyeit, mint ahogy rendezte a kis Svájc, amely Franciaország, Németország és Lengyelország közé van helyezve és azért mindenki tiszteletben tartja, integritását, területi épségét senki sem fenyegeti és nagy háborúkba senki által bele nem sodorható. (Ugy van! a baloldalon. Mozgás a jobboldalon.)

(A gazdasági önállóság)

Nemcsak elvi szempontból óhajta kivívni a függetlenségi párt a gazdasági önállóságot, melyet a jelen helyzetben és talán nem hosszú idő múlva, ki is vívhatunk, ha kellőleg összetartanak. (Ugy van! a baloldalon.) hanem közgazdasági okokból is. Tulnyomóan mezőgazdasági országoknak a kulturálisállamisággal járó terheket elviselni nehéz. Államháztartásunk költségei meghaladják a másfél milliárdot, a természetes növekedést évi ötven millóra tehetjük. Kérdem a t. Háztól, van-e itt valaki, aki azt hiszi, hogy tíz év múlva ez az ország ötszáz milliós költség-szaporulatot el fog bírni? Más szóval, hogy tíz év múlva oly helyzetbe lesz ez a földmivelő ország, hogy két milliárdos költségvetést el fog bírni. (Mozgás.) Mit jelent ez évi ötven milliós költségemelkedés. Ez azt jelenti, hogy az ország közvagyonosodásának évenként egy milliárddal kellene szaporodnia. Hiszi-e valaki, hogy ez a földmivelő ország oly gyorsan gazdagszik, hogy gazdagsága évenként millárddal szaporodik és tíz év alatt tíz milliárddal fog gazdagsága szaporodni? Boldog, aki hiszi: talán ő gazdagszik, de az ország nem.

Hock János: Boldogok az együgyűek!

Kossuth Ferenc: Hogyha nem vigyáznunk, az ország terheinek növekedése alatt összeroskad. Carey mondta, hogy az a földmivelő ország, amely élelmicikket visz ki, tulajdonképp a földjét viszi ki és mikor a földjét öbbsé kivinni nem bírja, akkor az embereket

viszi ki. Közülbelül ebbe a helyzetbe jutott már Magyarország. (Igaz! Ugy van! balfelől.) A gazdasági fejlődés hatékonyan ilyen mérvben csak is az ipari téren érhető el, inart pedig fejleszteni gazdasági önállóság nélkül oly gyorsan, mint ahogy arra szükség lenne, teljes lehetetlenség. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Nem mondom, hogy Magyarországot nem viszi előre az az általános áramlat, mely az emberiséget a haladás felé ragadta. Mindenesetre ennek az áramlatnak Magyarországra is van kihatása, de csak úgy mint egy vízármatnak, mely nehézségesen vonszolná előre azt a felig lehorgonyozott gályát, melyen heloták vannak. Ez a gályája is megy előre lassan, de mellette gyorsan elhaladnak a szabad hajók és eljutnak arra a revpartra, hol a nemzetnek boldogulása van. (Élénk helyeslés és taps a baloldalon.) Világos jeleket látjuk ebben az országban a túlterheltségnek. Az országnak már öt milliárd adóssága van; minden egyes emberre Magyarországon csupán az államadósságból kétszázötven koronára adósság nehezedik. Kétségtelenül igaz az, hogy a gazdasági függetlenségnek az önálló hitelügy egyik legfontosabb alkotórésze. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Az önálló hitelüggyel lehetünk csak képesek a mi iparunkat, a mi kereskedelmünket elég gyorsan fejleszteni és mezőgazdaságunknak is olyan mértékű segítséget adni, amely hiteligenyeinknek megfelelel.

(Folyt. következik.)

Főispáni beiktatás Marostordában.

Marostordában az ellenzék összetartása diadalmaskodott. Erődy Sándor helyébe új főispán lépett és a felfüggesztett tisztviselőket is állásukba visszahelyezték. Ezt az örömnapot ünnepelték szerdán és csütörtökön Haller János gróf főispáni installációjában.

Az elhangzott beszédek egyszersmind férfias kijelentések is voltak. Békét akarnak, de feyverük készenlétben áll és annak nemét és használati módját mindig a főispán viselkedése szerint fogják megválasztani. A főispán természetesen minden jót megígért, még azt is, hogy mindenkivel szemben méltányos lesz és a tisztviselőket a hivatalból való politizálásért szigoruan megrendszabalyozza...

Különben az ünneplést semmi sem zavarta és annak lefolyásáról a következő tudósítás számol be:

A vármegyei közgyűlés reggel kilenc órákor kezdődött. Köllő Ignác, a csak megelőző napon állásába visszahelyezett alispán nyitotta meg a közgyűlést, mire Balla Aladar főjegyző fölolvasta az Erődy főispán fölmentésére és Haller János gróf kinevezésére vonatkozó királyi kéziratokat. Azután a közgyűlés öt tagból álló küldöttsége ment a főispánhoz; tagjai voltak: Desy Zoltán, Teleky Domokos gróf, Turmácz László, Matskássy István és Dózsa Elek megyebizottsági tagok. Mikor a főispán a terembe lépett, egyhangú lelkes éljenzés fogadta. Orbán Balázs első aljegyző fölolvasta az eskümintát és Haller János gróf letette a hivatali esküt. Az eskütevés után a főispán székfoglaló beszédet mondott.

Mint a kormány bizalmi férfija, ugyanmond. támogatja a kormány politikáját. Törhetetlen hiva a hatvanhetes alapnak, de tudja, hogy neki itt a politikai küzdelmek és politikai pártok fölött kell állania. Az a célja, hogy a közigazgatás, a gazdasági és a kulturális élet terén fölmerült kérdéseket egyesült erővel hozza megoldásra és erre kéri a törvényhatóságnak és a tisztviselői karnak támogatását. Célja továbbá, hogy a vármegyében dúló, áldatlan harc megszűnjék. Arra kéri a törvényhatósági bizottságot és a tiszt-

viselői kart, hogy a pártpolitikai tekinteteket felteve, hassanak arra mindnyájan hogy a béke végre-valahára helyreálljon, a harcok megszűnjenek. Maga is igéri, hogy teljes erővel fog közreműködni ebben az irányban. Nem kereste ezt a kitűntetést és csak hosszas unszólásra fogadta el, mikor a békét az ő személyéhez köittek. Kijelenti, hogy mindig törvényesen és esküjéhez iven fogja hivatását teljesíteni. *mindenkivel szemben méltányos lesz és mindenkinek politikai pártállását és nézeteit tisztelni fogja*, de kijelenti, hogy ha a vármegyei tisztviselők a közigazgatásba politikai szempontokat fognak vegyíteni, akkor az illetőkkel szemben kérlelhetetlen szigorral fog eljárni. A nemzeti munkapárt nevében Matskássy Istvan megyebizottsági tag, a törvényhatóság nevében Rava-sz János ref. esperes beszéltek. Végül Desy Zoltán országgyűlési képviselő szóltal tel a vármegyei ellenzék nevében.

Igaz szívből mond Istenhozottat a főispánnak, a kiben tiszteli az egyeni, a jellemesitard ferit. De szől ez az üdvözles a politikusknak is, mert noha más elvi alapon áll, de a miképpen a maga politikai hitvallása számára megköveteli, hogy mások tiszteletben tartsán, maga is tiszteletben kívánja tartani mások politikai meggyőződését. Ez volt a vármegyei ellenzéknek az álláspontja akkor is, a mikor a koalíció távozásával egyhanguan kimondtak, hogy a kormányt törvényesnek tekintik és azzal szemben objektív ellenzéki álláspontra helyezkednek. Ha az egyetlen zavaró momentum, a politikai fölfogás különbözősége tekintetében is ilyenformán megtalálják a harmónikus együttműködés előfeltételeit, annyival inkább megvanak ezek az előfeltételek más téren. Elsősorban a törvényhatóság életének szolgálataiban. A mily törhetetlenül ragaszkodunk, ugyanmond, jogainkhoz, éppen olyan tisztában vagyunk azzal, hogy azok érvényesítése és gyakorlása alá van rendelve az állami célok, a köz érdekei szolgáltatának. A legfontosabb cél a megye belső békéjének a megteremtése. Nyíltan, férfias őszinteséggel jelentem ki, hogy a magam és elybarátaim ennek a békének a megteremtése elé nemcsak hogy akadályokat nem görditünk, de mi magunk is ezt tartjuk legfontosabb, legelsőrangubb föladatunknak. A béke hitében és reményében üdvözli a főispánt.

Zajos tetszés fogadta Desy szavait és az egész közönség percekig viharzó éljenzéssel ünneplte a főispánt, a ki azután a megyei tisztikar tiszteleg-ét fogadta, majd a küldöttségekkel egyetemben a városházára ment, a hol 11 órákor volt a beiktató-közgyűlés.

A mikor Bernády György polgármester a terembe lépett, a közönség lelkesen tüntetett mellette. Bernády megnyitván a közgyűlést, üdvözölte a társörvényhatóságok küldöttségeit, majd megkérte ifj. Ugron Gábor volt főispánt, hogy küldöttség elén hívja meg a város új főispánját.

Haller főispánt itt is ovációval fogadták. Letette a hivatali esküt Bernády kezébe, aki lendületes beszédben üdvözölte a főispánt.

A főispán székfoglaló beszédére ifjabb Ugron Gábor dr volt főispán emelkedett szólasra. Kijelentette formás, szép beszédben, hogy az a körülmény, hogy ő, mint az ellenzék egyik vezetője üdvözli a főispánt, azt mutatja, hogy az ellenzék békét óhajt és reméli, hogy Haller meghozza ezt és mindig a törvények útján fog maradni. Különben az ellenzék szivesen látja az új főispánban a becsületes, tisztességes feyverekkel küzdő ellenfelet, de feyverének nemét és használati módját mindig a főispán harcmódorához képest fogja megválasztani. A zajos éljenzéssel kísért beszéd után a közgyűlés véget ért. Majd a Transylvániában a főispán ötszáz teritékes banketet adott, a melyen számos felköszöntőt mondottak. Így többek között Udvarhelyvármegyét Dr Bedő Sándó köszöntötte.

Jelenvolt.

HIREK.

— **Kinevezések** Az igazságügyi miniszter Dr. Szabó Ignác székelyudvarhelyi törvényszéki joggyakornokot a brassói törvényszékhez jegyzőnek nevezte ki. A kiváló tehetségű jogász előléptetése valódi érdemet jutalmaz s ennek mindnyájan örvendünk. Másfelől pedig városunkból való távozását sajnáljuk. — A marosvásárhelyi ítélő tábla elnöke pedig Simon Ferenc bogárfalvi lakos, végzett joghallgatót a marosvásárhelyi ítélőtábla kerületében díjazott joggyakornoknak nevezte ki.

— **A szabad lyceumban** folyó hó 8-án Szarvas Arnold főreáliskolai tanár tartott előadást az ember származásáról. Az ember a Földet sokáig a világ magát pedig a földi élet középpontjának tartotta. Ez a világnézet megdőlt és helyette a származást az élő szervezetek rokonságát és természetes fejlődését hirdeti. Az emberi és állati test összehasonlítása. Az ősemberről tanuskodó maradványok. A természettudomány arra tanít, hogyan vált az alacsony származású ember a saját erejéből a természet urává. Folyó hó 15-éről Dr. Valentsik Ferenc orsz. képviselő előadása február 12-ére marad s viszont Dr. Burnász Imre orvos február 12-ére hirdetett előadását a koleráról és az ellene való védekezésről most vasárnap, folyó hó 15-én tartja meg.

— **Kisértékek a korcsolyapálya körül.** Néhány jökevdű legényke abban leli mulatóságát, hogy álarcot és fehér lepelt öltve magára, a korcsolyapálya körül rémitgeti a járókat. A rendőrség figyelmébe ajánljuk a kérésrel, hogy egy-egy szál rendőrt közbe-közbe a korcsolyapálya felé is vezényeljenek.

— **Tánciskola.** Simkovits József okl. táncitanító, kit a megelőző években rendezett tánciskolai tanfolyamairól oly előnyösen ismer közönségünk, a Budapest-szálló színháztermében táncitanítást megkezdte. Simkovits a legújabb táncokat tanítja és finom bánásmódjával, alapos kiképzésével, nevelői képességeivel valóban rászolgált a szülők és tanítványok bizalmára. Beiratkozásokat elfogad Kossuth-u. 21. sz. a lakásán és a tánciskola helyiségében. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Meghívó.** A székelyudvarhelyi „Polgári Önképző- és Segélyező-Egylet” folyó évi január hó 23-án d. u. 2 órakor az egylet saját nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyleti tagok tisztelettel meghívóznak. Tárgyszerozat: 1. Az egylet tulajdonát képező kökereszt-téri telek eladási árának meghatározása és ezen telek eladásával felhatalmazás adása a választmánynak, hogy az egylet részére alkalmas helyet, illetve épületes belsőséget vásárolhasson. 2. Indítványok. A választmány.

— **A szent Antal társaság** január 17-én (kedden) este pont 8 órakor, az új főgimnázium tornatermében tartja meg első estélyét belépési díjjal és a következő változatos műsorral: 1. Ének szt. Antalhoz előadja: Szabó Antal helyb. egyleti karnagy. 2. Megnyitó beszédet tart: Gróf Mikes János főesperes. 3. Szaval: Reiner Juliska. 4. Fuvolán játszik: Fábian Karoly takarékpénztári hivatalnok, kíséri Kónya Jancsi. 5. Szabad előadást tart: Meisel József brassói apát-plebános. 6. Zongorán játszik: Rák Károly tanár. 7. Humoros előadást tart: Kovács László megy. aljegyző. 8. Szaval Fülöp Erzsike. 9. Bariton szóló: éneklő Bálint József jogszigorló. 10. Bezáró ének: Szabó Antal egyl. karnagy által. Jegyek ára: I, II, sor és oldalszék 1 K. 60 fill.; III, IV, V sor 1 Kor; a többi sorok 60 fill. Álló, deák és gyermek jegy 20 fill. Kezdeté este pont 8 órakor.

— **Orvosi felfedezések** korszakát eljük. A sebeszek ma már műteteikkel oly betegségeket is gyógyítanak, melyek annak előtte sok ezer ember életét pusztítottak el. A veréb elleni küzdelem is igen nagy eredményeket mutat fel és éppen így halad a tudomány az Epilepsia (nehézkór) ellen vívott harcban is. E teren ez újabb kutatások sorába első helyen Dr. Szabó Sandor specialista orvos gyógyeljárása említendő, ki tudományos kutatásai alapján egy oly gyógy mód birtokában van, melynek révén a legmakacsabb Epilepsiat is sikerrel gyógyítja és ezért mindenkinek, ki Epilepsiaiban szenved ajánlható. Forduljon bizalommal nevezett orvos intézetéhez. Budapest, Nagykorona utca 18, hol szívesen nyújtanak — level útján is — felvilágosítást.

— **A gazdak és az adózás.** Tekintettel arra a körülményre, hogy az általános jövedelmi pótdadónál a föld- és házbirtokot terhelő bekebelezett jelzalogkölesönök utáni kamatok csak azon esetben vehetők figyelembe és vonhatók le, ha az erre vonatkozó bevallás a január hónap 1-től január hó 31-éig terjedő idő alatt adatott be az adóhivatalnál vagy községi eljárásnál, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület figyelemzeti a gazdaközönséget, erre a fontos es közeli határidőre. Együttal az O. M. G. E. tájékoztatásul a kötetkezőket közli: «A föld- és házbirtok általános jövedelmi pótdadjából idejében eszközölt bevallás esetén levonandó az illető tulajdonos terhére bekebelezett kölcsön után az adóévet megelőző év végéig tényleg le nem rovatott tőkehatárolék egy évi kamatának tíz százaléka. Hitelüzletekkel foglalkozó pénzintézetektől felvett és meghatározott idő alatt törlesztendő kölcsönök évi kamatának az egész törlesztési idő tartamára azon összeg vétetik, amely a kötvényben megállapított kamatláb szerint a kölcsönvett tőkeösszeg után egy évre esik. Évközben kezdődő törlesztésnél a törlesztési idő első és utolsó évében az évi kamatnak csak az aránylagos része vétetik számításba az adóköteles jövedelem megállapításánál. Bekebelezett közadók és kincstári bérhatárolékok utáni kamatok nem képezhetik levonás tárgyát.

— **Kalvin-estély.** A székelyudvarhelyi ref. egyházközösség folyó hó 15-én (vasárnap) d. u. 5 órakor tartja második Kalvin-estélyét a ref. kollegium tornacsarnokában a következő műsorral: 1. Gyülekezeti ének, XLII. zsoltár 1-vers. 2. Magdolna. Kaffien Margittól szavalja: Tompa Mariska. 3. Zeneszám: A kollegiumi zenekar. 4. Felolvas: Szabó Dezső áll. főreálisk. tanár. 5. Szülőföldemen, Petőfi Sándortól, quartett kísérettel szavalja: Kiss András VIII. gymn. tan. 6. Népdalokat énekel: Gönczy László tanárjelölt, kíséri Kónya János zenekara. 7. Elnöki zárzó. 8. Gyülekezeti ének „Áld meg Uristen”. A belépés ingyenes, kegyes adományok a „Kalvin Szövetség” céljaira köszönettel fogadtatnak. Az estély rendezői: Dr. Hinléder Fels. Ákosné és Koncz Mariska.

— **Pályázat.** A székelyudvarhelyi törvényszék elnökéhez az oklándi járábírósnál betöltendő telekkönyvvezetői állásra.

— **Gazdasági előadások.** A Magyar Gazdaszövetség vármegyénk területén is több községben tart előadást. Az előadások sorozatát Dr. Schandl Károly ma (vasárnap) Kobátfalván kezdi meg. Hétfőn Siménfalván Dr. Czettler Jenő, Zetelakán pedig Dr. Schandl Károly tart előadást. Kedden Csekefalván, Korondon és Farkaslakán, tartják meg az előadásokat.

— **Kínai utcák** mozgalmas életét találó képekben és hozzáillő szövegben ismerjük meg a „Kis Pajtás”, gyermekujáság legutóbbi számából. Ugyan-e szám érdekesítő módon meséli el a tigrisvadászatok módját és ezernyi veszedelmét. Számos elbeszélés, mese, vers,

apróság és sok-sok kedves kép teszi tarkává a számot, mi mellett még jut hely bűvészetek ismertetésére, farsangi tréfára, fejtörőre és a kézügyeséget fejlesztő feladvánókra. Már a pusztá tartalom felsorolása is eléggé meggyőző mindenkit, hogy e gyermekujáság nélkülözhetetlen nevelési eszköz a gondos szülő kezében. Január végén új felévet nyit a lap, melyre az előfizetést már most elfogadja a kiadóhivatal. Előfizetési ár félévre 3 K. Visszamenőleg szeptemberig az egész évfolyam 6 K. Cim: „Kis Pajtás”, Budapest, VII., Thökölyut 16. szám. A honnan érdeklődőknek (iskoláknak több példányban is) készséggel küldnek mutatványszámot.

— **A hó mint gyógyszer.** A hóval való bedörzsölések a meghűlés által előidéztet betegségeknél gyakran nagy sikerrel alkalmazhatók. Taskusen helsingfors-i orvostanár a hóval való bedörzsöléseket masszázsszal is egybekötötte és ezt az új gyógymódot rendszerbe foglalta. Eszerint az ily módon való gyógykezelés legalkalmasabb módon ugytörténik, hogy a beteget hasmánt lefektetik és azután beteg testrészfelületet hóval 2 — percre dörzsölik. A bőrt aztán letörlik és a beteg felveheti az alsóruháját, amelyen keresztül történik azután a beteg testrésze masszálása. Ilyen módon eddig ischias, izomrheuma, zsába, benulások és neuralgia esetében jelentős gyogyeredményeket sikerült elérni. Akut stadiumban lévő ischas esetében a hóval való bedörzsölés sokkal gyorsabban hat, mint a masszázs és a gyógygimnasztika. A kezelés két-három hétig tart és fájdalomcsillapító hatás tekintetében a hóval való bedörzsölések minden más gyógymódnál inkább ajánlhatók, ami a bedörzsölés által előidéztet visszahatásban leli magyarázatát. A hideg behatása következtében ugyanis a bőr veredényei összehuzódnak és aktív vérbeszűrést idéznek elő, amely sokkal hevesebb, mint a forró levegő által előidéztet, hyperaemia és ezáltal az izzadmányok reszorpciója is élekenbb, mint közönséges masszázsszal esetében. A bedörzsölésre legalkalmasabb a frissen hullott hó, mert a régi hó megkeményedik és az érzékeny bőr dörzsölésénél fájdalmat okoz.

A „Vasárnapi Ujság” január 15-ki száma nagyszámú érdekes és szép képei közt vannak képek ó-egyiptomi templomokról, Raffaelli és a skótok kiállításáról, a londoni anarchista-harcokról, a legújabb aeroplan-jelzésekről, a főrévi népies karácsonyi játékokról, Bethoven pozsonyi emléktáblájáról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Rákosi Viktor regénye, Könyves Tóth Kálmán és Balla Ignác verse, Hegedűs, Sándor novellája, Macelle Tinayre franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: aktuális arképek. dr. Beluleszku Sándor cikke a főrévi népies játékokról tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok; Irodalom és művészet sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világkronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest IV. ker., Egyetemutca 4. szám). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

— **Előfizetés lapunkra.** A »Székely-Udvarhely» előfizetési árát nem emeltük fel, noha egyes fővárosi lapok — az általános drágaság és a munkabérek emelkedése folytán — jelentékeny áremelést léptettek életbe. Azonban az előfizetési díjakat — több oldalról felmerült kívánságra — egységesítettük és újévtől kezdve mindenkinek egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér lesz az előfizetési ár. Kérjük ezt szívesen tudomásul venni és az előfizetéseket e szerint beküldeni.

Udvarhelyvármegye Nemes Családjai.

Szerkesztette: Palmay József. Ára füzve 16 K. Mig a készlet tart kapható; Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen becses család történeti adatokat tartalmaz.

TALÁLÓS o o o
o o o KÉRDÉS.

Miért apróhirdetés

az apróhirdetés ?

mert néhány
APRÓ sorban minden szükséges és célszerű dolgot lehet hirdetni és így valóban APRÓ pénzbe kerül csak, ha az ember

mindenféle állást

kinál vagy keres,

mindenféle terményt

kinál vagy keres,

lakást

kinál vagy keres,

mindenféle bútort

kinál vagy keres,

mindenféle ipari cikket

kinál vagy keres,

a legkülönbözőbb

apróbb dolgokat

kinálja vagy keresi,

mely csak APRÓ költséget bír el
Olvasóközönségünk ezer meg ezer esetben hálásan emlékezik meg arról, hogy az apróhirdetések fényes sikerrel segítik elő a **kinálat** és **kereslet** nagyarányu forgalmát. **Azért ne tessék habozni** s a mikor csak a legesekélyeb szükség diktálja:

apróhirdetést

kell feladni a

„Székely-Udvarhely”-ben
Apró a hirdetés,
apró a költség!

Zempléni Árpád

ró, a Petőfi Társaság tagjának a következő művei kaphatók:

Uj versek (1893—1897). Negyedik kiadás. Budapest, 1898. Franke Pál bizománya. Terjedelme 8 iv; ára 1 K.

Válogatott versei. (1884—1892 1897.) Budapest, Franke Pál bizománya. Terjedelme 18 iv; ára füzve 2 K, diszkötésben 5 K.

Didó. Verses lírai regény. Tóth István négy szoborkepevel. Második kiadás. Budapest, 1901. Terjedelme 12 és fél iv; ára füzve 2 K, magyar stíliú diszkötésben 3 K.

Washington, Pályadíjnyertes óda 1906

Bosszú. Osztályk hísi ének. A Kisfaludy-Társaság 1907. évi Bulovszky díjával jutalmazott kisebb elbeszélő költemény. Második kiadás; ára 1 K.

Istár és Gilgamesz. Babiloni regé. Budapest, 1910; ára 1 K.

Turáni Dalok. (1900—1910.) Mondai és történelmi hősenek. Budapest, 1910. Terjedelme 16 iv; ára füzve 5 K, stilszerű diszkötésben 8 K.

Mindezek együttesen és külön-külön is megrendelhetők a szerzőnél (Budapest, IV. Bástya-u. 11. sz. alatt) a pénz előleges beküldésével vagy utánvét mellett.

Kis emberek. Elbeszélések. Valtér Ernő kiadása. Budapest 1899. Terjedelme 10 iv; ára 1 K.

Bélyegzők

B megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legponosabban, gyári ár mellett szállítanak **Betegh Pál** könyv- és papírkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Ki a Yes-Oui-Si

című lapot megrendeli, játszva — minden megerőltetés nélkül és önállóan az angol és francia nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ára negyedévre 1—1 kiadásra csak 3 K. Kiadóhivatala Budapest, VI. Andrassy-ut 97. sz. a „Székely-Udvarhely”-re való hivalkozással mutatványszámot szívesen küld bárhova.

1848 eredeti francia angol, és amerikai toalettmódeli közül a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingyen mutatványszámot küld a „BUDAPESTI BAZÁR” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

DISZMUNKÁK

őzv. Mihálovits Béláné főgimn. tanárne bár... : : : : minemü : : : : :

himzéseket,

igy: monogramokat és arany himzést, tüfestést, templomi oltárterítőket stb. elvállal és a legkényesebb izlésnek is megfelelően elkészíti. Naponta rendszeres elméleti és gyakorlati ének, zongora tanítást tart, a melyekre a tanulóknak FIUK vagy LEÁK : : NYOK bármikor : :

SZÉKELYUDVARHELYT PETŐFI-UTCA 31. SZ. ALATTI LAKÁSÁN JELENTKEZHETNEK

Vendégfogadó!

A jó hírű Koronkay-fele Hungária vendégfogadóban Székelyudvarhelyt, Kosztin-u.22. sz. alatt kitűnő étkezés, borok, kőbányai sör és tiszta szobák állanak mindenkor rendelkezésre. Vidéki papok, tanítók és jegyzők találkozó helye. Kocsiszin és istálló díjtalanul. Jó bánásmód és pontos kiszolgálásért szavatol **Barkóczy Albert**, vendéglős.

Amortizációs tisztviselői kölesön

ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt az „O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselőisége”. **KOLOZSVÁR** Terenc József-ut 7. a szám. Válaszbélyeg csatolando.

B O R!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bórnagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület

nyeremény-kötvényeinek legközelebbi húzása 1911. évi február hó 5-én főnyeremény **300000** kcr.

feltétlen biztosságot nyújtó sorsjegy, melynek kiváló nyerési esélye van, évenként 3-szor tekintélyes nyereményekkel sorsolják, értéke folyton emelkedőben, úgy, hogy a legmegfelelőbb tőkebefektetésnek kinálkozik. **Napi árfolyamon, le tétre és havi részletfizetésre** legelőnyösebben kapható az

Agrár takarékpénztár r. t.-nál.

Czell Frigyes és Fiai

bortermelők és bórnagy kereskedők **Medgyes.**

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajattermés és vörös borok.

Stoch Cognac gyógyszer

Garantált valódi borpárlat. I zése a legszigorubb ellenőrzés mellett történik.

Gamis és Stoch

Barcola.

A töltés és dugaszolás Bécsben a cs. kir. vegyészeti állomáson történik s minden egyes palack ez állomás bélyegzőjével van ellátva.

Mindenütt kapható.

Hamisítástól védve van.

Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkás-ság, gőcs és hőklurut ellen ne legyenek semmi egye... : : bet. mint csakis a : :

KAISER-féle

melli-karamellákat a „három fenyőv...” **5900**

közjegyzőileg hitel-sített bizonyítvány orvosok és magánzókól a biztos ered-

Csomagban 20 és 40 f-ért. Dobozban kapható 6 - rt. Kapható gyógyszerárak és crogueriákban, valamint Z. et. ev János gyógy-szeresznél Homoród-szt. márton községben

REFORMÁTUS

***** DISZES *****

IMAKÖNYVEK

NAGY VÁLASZTEK-BAN KAPHATÓK

BETEGH PÁL

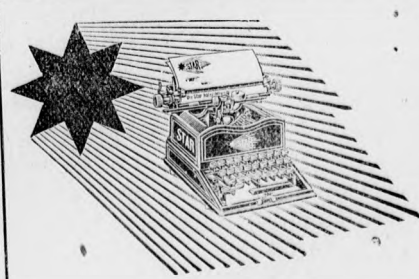
KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN SZÉKELY-UDVARHELYT

Védjegy. „Horgony!”

A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghüleséknél, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegygyel és a Richter orv.eggyezséssel ellátott dobozba van osomagozva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerártában kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **Dr. Richter** gyógyszerártára az „Aranyoroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Legszebben ír a

STAR-írógép

Ára legolcsóbb, mert csak

450 K-ba kerül

FARAGÓ TESTVÉREK

a STAR-írógépek képviselője. BUDAPEST, NÁDOR-U. 17.

Részlettízetésre is Kérjen prospektust.